

Warszawa, dnia 13 sierpnia 2018 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-501-114/18

Pan
Mieczysław STRUK
Marszałek
Województwa Pomorskiego

Państwowa Komisja Wyborcza, odnosząc się do pisma z dnia 10 sierpnia 2018 r. (znak: KS.0004.594.2018) skierowanego do Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i przekazanego do wiadomości Komisji, a także do pisma z dnia 8 sierpnia 2018 r. (znak: KS.0012.586.2018) skierowanego do Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego Gdańsku, informuje o zajęтым stanowisku.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza, że art. 156 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, 1000 i 1349) nakłada na marszałka województwa zadanie zapewnienia obsługi i techniczno-materialnych warunków pracy wojewódzkiej komisji wyborczej oraz **wykonanie zadań związanych z organizacją i przeprowadzeniem wyborów na obszarze województwa, z zastrzeżeniem** art. 191e § 1, art. 437, art. 458a, art. 467a i art. 484 (z „zastrzeżeniem”, nie zaś z „wyłączeniem”). Do ustawowych obowiązków marszałka województwa należy zatem – oprócz obsługi wojewódzkiej komisji wyborczej – wykonanie również wszystkich innych zadań, które mają na celu umożliwienie przeprowadzenia wyborów na obszarze województwa.

Należy zauważyć, że rozumienie wskazanego wyżej wyrażenia „**z zastrzeżeniem**” jest zgodnie z opinią Rady Języka Polskiego opublikowaną w *Komunikatach RJP* nr 1(16)/2005, w której Rada wskazała, co następuje: „W ostatnich kilku latach wytworzył się taki zwyczaj legislacyjny, że co najmniej niektóre z przepisów modyfikujących wskazuje się przez użycie, w przepisie centralnym, wyrażenia

‘z zastrzeżeniem’, wskazując (co najmniej niektóre) przepisy modyfikujące przepis centralny. To, czy w efekcie uwzględnienia przepisu modyfikującego powstanie sytuacja zwięzienia zakresu obowiązków zawartych w przepisie centralnym, czy ich rozszerzenie, zależy od treści tego przepisu, którego uwzględnienie owo zastrzeżenie wymaga.

Wydaje się, że z tego względu, a także biorąc pod uwagę słownikowe znaczenia wyrazów ‘zastrzec’, ‘zastrzegać’, zamiast wyrażenia ‘z zastrzeżeniem’, lepsze byłoby wyrażenie ‘z uwzględnieniem’. Bez względu jednak na użycie którejkolwiek z tych formuł, a nawet bez ich użycia, i tak interpretator musiałby uwzględnić przepis modyfikujący treść przepisu centralnego.”

Zastrzeżenie to nie może być w związku z tym interpretowane jako wyłączenie stosowania powołanych przepisów przy wykonywaniu zadań, lecz jako wskazanie, iż zadania te muszą być realizowane z ich uwzględnieniem.

Wskazać przy tym należy także, iż uchylony art. 181 Kodeksu wyborczego powielał regulacje art. 156 § 1, przewidując ponadto możliwość ustanowienia przez marszałka województwa, starostę lub wójta pełnomocnika do spraw wyborów – urzędnika wyborczego. Uchylenie tego przepisu nie zniosło jednak obowiązków wynikających z art. 156 § 1 Kodeksu wyborczego, który – jak w poprzednim stanie prawnym – wprost nakłada obowiązek wykonania zadań przez wójta, starostę i marszałka województwa.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla, że zgodnie z art. 467a Kodeksu wyborczego komisarz wyborczy po zarejestrowaniu przez właściwą terytorialną komisję wyborczą list kandydatów **zarządza** wydrukowanie, odrębnie dla każdego okręgu wyborczego, kart do głosowania i **zapewnia** ich przekazanie obwodowym komisjom wyborczym ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie w trybie określonym przez Państwową Komisję Wyborczą. Ponadto zgodnie z tym przepisem wykonanie kart do głosowania oraz ich dostarczenie obwodowym komisjom wyborczym ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie **zapewnia** właściwy urzędnik wyborczy.

Nie oznacza to jednak, że ustawodawca nałożył na komisarza wyborczego lub na urzędnika wyborczego obowiązek zamówienia druku kart do głosowania, podpisania umowy z drukarnią itp., w celu zorganizowania wyborów na obszarze województwa. Ustawa nie daje zresztą komisarzowi i urzędnikowi wyborczemu do tego żadnych narzędzi,

podobnie jak w poprzednim stanie prawnym nie dawała wojewódzkiej komisji wyborczej. Wówczas również wykonanie tych zadań należało do obowiązków marszałka województwa – zarówno realizującego zadanie obsługi terytorialnej komisji wyborczej, jak i wykonującego zadania związane z organizacją i przeprowadzeniem wyborów na obszarze województwa.

Zapewnienie wykonania kart należy rozumieć w ten sposób, że urzędnik wyborczy jest zobowiązany do zapewnienia, że zadanie to, czyli druk kart i dostarczenie ich do obwodowych komisji wyborczych będzie prawidłowo wykonane przez podmiot zobowiązany. Druk kart i ich dostarczenie obwodowym komisjom wyborczym na obszarze województwa jest natomiast niewątpliwie, w związku z niewskazaniem wprost w Kodeksie wyborczym podmiotu je wykonującego, zadaniem, które musi być wykonane przez podmiot zobowiązany do wykonania zadań związanych z organizacją i przeprowadzeniem wyborów na obszarze województwa, czyli marszałka województwa.

Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśnia, iż do marszałka województwa należą wyłącznie czynności wykonawcze, realizowane jako wykonywanie obowiązku zapisanego przez ustawodawcę w art. 156 § 1 Kodeksu wyborczego. Czynności merytoryczne w zakresie realizacji zadania polegającego na przygotowaniu kart do głosowania należą do organów wyborczych.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla, iż wykonanie zadań, o których mowa w art. 467a Kodeksu wyborczego oznacza wykonanie ich wspólnie – z innymi podmiotami, dla których ustawodawca przewidział również czynności do wykonania w ramach realizacji tegoż zadania. Bowiern jak wyżej wykazano, „z zastrzeżeniem” oznacza „z uwzględnieniem”. Zarówno urzędnik wyborczy, jak i marszałek województwa przy wykonywaniu swoich zadań powinni zatem ściśle współpracować, co zapewni właściwą realizację zadań przez oba podmioty. Urzędnicy wyborczy zostali przeszkoleni w tym zakresie i są zobowiązani do współpracy z samorządami. Państwowa Komisja Wyborcza oczekuje tego samego ze strony samorządu województwa, wykonującego zadania zleczone zgodnie z art. 156 § 1 Kodeksu wyborczego.

Przytaczając jednocześnie treść uchylonego art. 181 Kodeksu wyborczego, Pan Marszałek mylnie wiąże uregulowaną w tym przepisie instytucję urzędnika wyborczego

dotychczas ustanawianego przez marszałka województwa, z wykonywanym wówczas zadaniem druku i dostarczenia kart do głosowania. Wyjaśnić należy zatem, iż z brzmienia uchylonego art. 181 wynikała jedynie możliwość ustanawiania pełnomocnika do spraw wyborów – urzędnika wyborczego. Nie można zatem wywodzić obowiązku realizacji zadania z fakultatywnego uprawnienia do powołania tegoż urzędnika wyborczego i podpisania w związku z tym stosownego porozumienia. Fakt fakultatywności powołania urzędnika wyborczego potwierdza, iż w tym zakresie uchylony przepis art. 181 nie był podstawą prawną wykonania przedmiotowego zadania na obszarze województwa w jego trybie.

Ponadto odnosząc się do uwag do art. 191g Kodeksu wyborczego zgłaszanych przez innych marszałków województw wyjaśnić należy, że stwierdzenie, iż po styczniowej nowelizacji: „nie ma podstawy prawnej zawierania jakichkolwiek ‘porozumień’, które w sposób formalny wyznaczyłyby zakres zadań i przede wszystkim odpowiedzialności marszałka województwa” jest mylne, bowiem obecnie zawierane z wójtami porozumienia w żadnej mierze nie mogą obejmować takich treści. Przepis art. 191g nie uprawnia Szefa Krajowego Biura Wyborczego do określania podziału zadań między organami wyborczymi, urzędnikami wyborczymi i gminami, a jedynie do określenia warunków organizacyjno-administracyjnych i technicznych obsługi urzędników wyborczych. Zatem brak przepisu uprawniającego do podpisania podobnych porozumień z marszałkami województw nie stanowi podstawy do twierdzenia braku obowiązków marszałków województw w przygotowaniu i organizacji wyborów.

Nadto należy podnieść, że porozumienie, które w poprzednim stanie prawnym nie było obowiązkowe, określało jedynie zasady współdziałania urzędnika wyborczego (ustanowionego przez marszałka województwa) z Krajowym Biurem Wyborczym. Nie dotyczyło zatem zasad realizacji zadań związanych z drukiem i dostarczeniem kart do głosowania.

W tym miejscu Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśnia, iż w piśmie (znak: KS.0004.549.2018) skierowanym do Pana Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, znalazło się nieprawdziwe stwierdzenie, iż wykreślone z Kodeksu wyborczego zostały wszystkie przepisy dotyczące „kompetencji marszałków województw i starostów

w zakresie zarządzenia wydrukowania kart do głosowania w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego oraz zapewnienia ich przekazania właściwym komisjom wyborczym”. Zadanie takie nigdy bowiem nie należało do kompetencji marszałków ani starostów. Należało do zadań terytorialnej komisji wyborczej – odpowiednio wojewódzkiej i powiatowej, a w obecnym stanie prawnym – do komisarzy wyborczych. Natomiast zadania starostów i marszałków województw pozostały takie same.

Reasumując należy podkreślić, że chybione są pojawiające się tezy, iż „nie można ustalić znajdującego jednoznaczną podstawę prawną szczegółowego zakresu zadań i odpowiedzialności marszałków województw przy organizacji wyborów w 2018 roku.” Wbrew tym twierdzeniom, kompetencja i odpowiedzialność marszałków województw nie jest „dorozumiana” i nie wynika „z uchwały PKW bez wyraźnego ustawowego umocowania”.

Obawy Pana Marszałka są nieuzasadnione i nieznajdujące w żadnej mierze oparcia w przepisach ustawy. Obowiązek marszałków województw w zakresie wykonania zadań związanych z organizacją i przeprowadzeniem wyborów na obszarze województwa, w tym druk i dostarczenie kart do głosowania obwodowym komisjom wyborczym na obszarze województwa, wynika z przepisów Kodeksu wyborczego.

Państwowa Komisja Wyborcza oczekuje zatem, że Pan Marszałek wykona swoje ustawowe obowiązki.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Wojciech Hermeliński

Do wiadomości:

1. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
2. Przewodniczący Klubów Parlamentarnych
3. Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej
4. Komisarz Wyborczy w Gdańsku I